

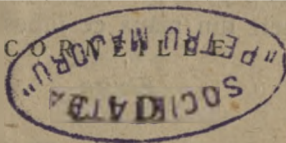
SEMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ

COLABORATORI: I. Adam., I. Agârbiceanu., N. N. Beldiceanu., I. Borcia., I. Boteni., Al. Doinaru., N. Dunăreanu., Elena Farago., G. Gane., A. Herz., Constanța Hodoș., G. Lazăr., G. M. Murgoci., G. Murnu., D. Nanu., C. Osiceanu., P. Papahagi., Ecaterina Pitiș., St. Pop., A. Popovici-Bănățeanu., Em. Protopopescu., I. Răducanu., Radu Rosetti., G. Rotică. L. Russu., C. Sandu-Aldea., I. Scurtu., I. U. Soricu., Artur Stavri., C. Teodorescu., G. Tutoveanu., G. Vâlsan., ș. a.

SUMARUL: *G. Orieanu.* — Cid. (din Corneille), *D. Nanu.* — Insemnări dintr'un carnet., *I. Boteni.* — Articol de procedură., *N. Budurescu.* — Un cântec (poezie), *Cronica.* — Ininformațiuni literare și artistice din țară și străinătate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ACT. III.

Elvira

Cum îndrăznești aicea să vii? ți-e închisă poarta!

Rodrig

Urmez pe drumul unde m'asvârle, jalnic, soarta.

Elvira

Prea multă îndrăsneală, Rodrig, prea mult orgoliu
Cum poți intra în casa ce-ai coperit de doliu?
Orî vrei setos de sânge să 'nfrunți și umbra-i chiar?
Au nu ești tu acela ce l'a ucis?

SOCIETATEA PETERU MAIORU

Eu dar, ...
 Er' ... ac altfel mai bine.
 ... crisă pe veçi a mea ruşine.

Elvira

...-acum cerşeşti scăparea în casa lui! — Nu-i rost
 Un ucigaş să-şi afle la noi un adăpost.

Rodrig

Nu viu pentru scăpare!... Ci viu cu dinadins
 S'aştept judecătorul. Mă dau eu singur prins.
 Aştept aicea moartea, pe dreaptă judecată.
 — O n'ai de ce la mine privi întunecată:
 Judecătoru-mi este Himena. O aştept.
 Sunt vrednic de pedeapsă, eu care 'n al ei pept
 Am răsădit mânia protivnică şi ura...
 Să-şi dee hotărîrea cum va deschide gura
 Aştept cu nerăbdare precum un har ceresc
 Sfârşitul vieţii mele din mâna ce iubesc.

Elvira

Mai bine fugi departe, din ochi-i, nu mai sta.
 Nu mai hrăni mânia, cu înfăţişarea ta.

Rodrig

Nu, nu mă tem; Himena mâhnită într'atât,
 Nu poate în pedeapsă — ori cât m'ar fi urit —
 Aveà destul' asprime; în sufletul ei blând
 I-aşi îndoi mânia, să mor şi mai curând

Elvira

Himena 'nlăcrămată, la rege e acum.
 Şi singură spre casă nu va porni — din drum
 Fugi dar Rodrig, ascultă de sîtu-mi înţelept,
 De te-ar vedeà aicea, în pragul ei, pe drept
 Puteare-ar ca să spună, orice clevetitor

Cum că Himena însăși, dosi pe-omoritor.
Ea trebuie să vie. Rodrig, vai se arată
Ascunde-te, ca cinstea-i să fie nepătată

SCENA II.

Himena

Ah, înfărșit aicea sunt singură cu tine
Durerea mea întregă o desfășor mai bine.
Și pot în toată voia să-mi vărs din suflet focul ;
Nimic nu mă oprește, nici oamenii, nici locul.
Părintele meu astăzi e mort. Intîia spadă
Ce-a tras Rodrig din teacă a fost pe el să cadă!
Vai ochii mei sărmanii, topiți de lacrimi sunt,
O jumătatea-a vieți-mi, e pusă în mormânt
De jumătatea care mi-a mai rămas. — Vai mie
Durerea mă orbește și mintea mea nu știe
Cum poate să-și răsbune, puternice stăpâne,
Acel ce nu mai este, pe cel ce-mi mai rămâne !

BCU Cluj / *Elvira* university Library Cluj

Intâi te odihnește.

Himena

Odihnă ? cum îți vine
Să-mi spui astfel de vorbe, când moartea port în mine
Cum crezi tu că odihna mai pot gustă eu oare
Când ura mea adâncă e ne 'ndestulătoare
Și ce noroc în viață îmi poate fi părtaș
Când prigonind o crimă iubesc pe ucigaș ?

Elvira

O fiică să iubească, pe un omoritor,
Al tatălui său însăși...

Himena

Dar nu-l iubesc... l'ador!
Și patima mea toată vâltoare, nebunește,
În dușman îmi arată pe omul ce iubește.

Și simt în al meu suflet, — ce groaznice cuvinte —
 Iubitul cum se iuptă și-acum cu-al meu părinte.
 Și pas cu pas de-aproape le vin în ajutor
 La fiecare, totuși Rodrig e 'nvingător.
 Și apriga lor luptă, de ură ne'mblânzită
 Imi sangerează pieptul și inima 'ndoită.
 Adânca mea iubire să 'nvingă nu se poate
 O sfântă datorie; eu nu mă pot abate.
 În drumul drept al cinstei urma-voi ori și când
 Rodrig mi-e scump... dar totuși o țină am, un gând:
 În inima-mi cernită de-apururi pot să-l port.
 Dar mai presus de toate-i, Părintele meu mort.

Elvira

Atuncia prigonirea vei duce-o pân' la urmă.

Himena

Ah! iată cugetarea ce sufletul meu curmă,
 Ce fel de prigonire am contra lui Rodrig?
 De-i cer la rege, capul, mi-e teamă să-l câștig.
 Și singură, știu bine, nu pot să-mi calc cuvântul
 Prin moartea lui, alături îmi sap și eu mormântul.

Elvira

De ce o hotărîre așa ne-nduplecată?
 Cu moartea lui, în viață nu poți fi 'mpăcată.

Himena

Când tatăl meu — sărmanul — e 'ntins în patru scânduri
 Și sângele lui strigă, eu să mai stau la gânduri?
 Iar sufletul meu astăzi clintit și indoielnic
 Să-l mângâie cu lacrimi?... Ar fi de tot mișelnic
 Până 'ntr'atât iubirea să-mi lege ochi și minte
 Încât pierzându-mi cinstea, să uit pe-al meu părinte.

Elvira

Și totuși, nimeni, nimeni nu va găsi pricină
 Că n'ai pus destul suflet! Așteaptă, după vină

Rodrig să-și ia pedeapsa. Nu mai sili pe rege
 El fără părtinire așa cum scrie 'n lege
 Va hotărî... De-apururi a fost și drept și bun.

Himena

E cinstea casei noastre, deci trebui să-mi răzbun,
 Oricât iubirea cată în lanțuri a mă ține:
 Plecând la ea urechea, ar fi o grea rușine.

Elvira

Doar îl iubești.

Himena

Nebună!

Elvira

Atuncia ce poți face?
 Cum să le-aduci, — și ura și dragostea, la pace?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Himena

Cu fruntea sus, curată, înăbușindu-mi plânsul
 L'oi prigoni de moarte, murind și eu cu dânsul.

SCENA III

Rodrig

Să-ți fie dar pe voe, cum gândul te învață
 O clipă nu mai pierde, ridică-a mea viață !...

Himena

Dar unde sunt eu oare? Rodrig în ochii mei?
 Rodrig la mine 'n casă? — La ce mai vii... Ce vrei?

Rodrig

Nu mă cruță, sunt gata. Nu sta în așteptare:
 Din sângele-mi, setoasă, — ia-ți dulcea răzbunare...

Himena

Vai, Doamnă.

Rodrig

Dar o clipă ascultă-mă!

Himena

Ah... mor...

Rodrig

O vorbă numai, — una, pierdutul meu odor.
Și-apoi răspunde-mi grabnic, cu-această spadă crudă.

Himena

De sângele său totuși o văd de-apururi udă.

Rodrig

Odorul meu!

Himena

Azvarle din ochii mei departe
Ăst fier ce-mi redeșteaptă a tatălui meu moarte.

Rodrig

Atunci privește-l bine, prin el hrănește-ți ura,
Doar va putea mânia să 'ntreacă chiar măsura.

Himena

E roșu de-al meu sânge.

Rodrig

Implântă-mi-l în piept,
Și 'n sângele meu spală-l de pata lui... Aștept...

Himena

Atât e al tău suflet înstrăinat de milă!
Cu-acelaș fier acuma ucizi și-a lui copilă.
Inlătură-l din ochi-mi, mai mult nu-l pot vedea,
Vrei să te-ascult, și singur chemi grabnic moartea mea.

Rodrig

Pe voia ta să fie. In singurul meu dor,
E-o sete neînvinsă de mâna ta să mor.
Știu bine, n'ai dori-o — chiar gândul te 'nspăimântă —
Să port o remușcare, din datoria-mi sfântă.
Nechibzuita faptă a unui om trufaș
Păta pe-al meu părinte și mă făcea părtaș
Necinstei lui... O palmă neștearsă, nu-i ușor,
O resimțeam eu însu-mi. — Eră îngrozitor!
Am pedepsit făptașul așa cum mă pricep:
N'aș șovăi o clipă de-ar fi să reîncep!
Și nu-ți ascund că 'n mine, pe rând pentru-amândoi,
Când inima, când mintea duc crâncenul război.
Fii drept judecătoare. — Lovit de-așa rușine
In loc de hotărîre ședeam la sfat cu mine.
Mă mistuiam zadarnic, pierdut în amănunte:
Primii-voi a ta ură, sau pata pe-a mea frunte?
Și mă gândeam că poate de mai răbdam o clipă,
Aș fi putut înfrânge, a brațului meu pripă
Iar mândra-ți frumusețe din ce în ce mai tare
In cumpăna gândirii putea covârșitoare
S'atârne, — ispitiri de n'aș fi pus drept scut,
Un gând: că pentru tine oricum, eram pierdut!
In sufletul tău astăzi nimic n'ar fi rămas
Pe calea mișeliei de-alunecam un pas.
Căci de-mi plecam urechea s'ascult de duhul rău,
Mă arătam nevrednic să fiu alesul tău.
O spun, voi spune-o încă, și-oricare-i al meu chin
E vorba mea din urmă, e ultimu-mi suspin:
Da, te-am jignit, și totuși, tu singură vezi bine,
Că *trebuie!* Altminteri, eram nedemn de tine.
Dar, răzbunând rușinea părintelui meu bun,
La tine vin acuma, plecat să mă supun.
Intreaga-mi datorie mi-am împlinit cred eu.
A tatălui tău umbră, armează brațul tău.
Jertfește fără milă, lovește pătimaș
Pe cel ce-și face-o cinste, de-a fi un ucigaș!

G. Orleanu.

ÎNSEMNARI DIN

27

— Cu prilejul deschiderii Muzeului A. Simu. —

Există o datorie o omului bogat față de semenii lui, pe care foarte puțini oameni cu avere o pricep, și mai puțini încă și-o îndeplinesc.

Se cuvine dar o recunoștință publică din cele mai cald mărturisite din partea societății, când arare ori vreunul își aduce da minte de dânsa și-o dăruște cu o operă isvorită din prisosul străduințelor și a dragostei ce-l leagă de semenii în mijlocul cărora trăește.

Și între cel ce dă, și cel care primește, nu știu zău care este cel mai fericit!

Fericit e cel ce poate fi de folos altora prin ceia ce *dă*, nu prin ceia ce *așteaptă*!

Din categoria unor asemenea fericți donatori, fac parte cu siguranță soții A. Simu.

De ce clipe senine își leagă dânșii recunoștința noastră! Căci vai! o binefacere, nu totd'auna face simpatic pe binefăcător, atât e de ciudat egoismul omenesc!... Satisfacerea unei nevoi *sufletești* e singura pe care egoismul nostru o poate primi cu drag de la altul. Ea îți aduce aminte de binefăcător în clipele tale impersonale, cele mai senine, și *atunci te simți fericit să te știi dator cu darul ce ți s'a făcut*. Pe când satisfacerea unei nevoi materiale, pe câți donatori nu-i înstrăinează pe vecie de donatari! Fapta donatorului în cazul acesta, găsește pe donatar într'o situație penibilă, sau cel puțin diiicilă, și cu această stare se asociază și numele binefăcătorului în sufletul celui ce a primit binefacerea. De aci isvorul tuturor ingraturitudinilor, de aci jena aducerii aminte de cel ce ți-a făcut bine!... Și trebuie o mare înălțare sufletească, fondul unui caracter cu desăvârșire neobișnuit de bun, din partea celui ajutat, ca acesta să se simtă nu numai neapăsător, dar fericit cu datoria unei recunoștințe!

Când vrei să încerci înălțimea morală a cuivă, fă-i bine la vreme de strâmtoare, și atunci îi vei cunoaște mai târziu fondul sufletului.

Iată însă niște fericți donatori, cari nu se pot nici odată aștepta la ingraturitudine: soții Simu. Nevoia pur sufletească ce o satisfac ei în inimile amatorilor de artă, ne face fără deosebire, fericți pe toți, că le putem rămâne recunoscători.... Darul lor se unește în amintirea noastră cu clipele cele mai plăcute de contemplativitate artistică; e cel mai abil din darurile pe cari le poate face cineva oamenilor.

De aceia e în București nu sunt mai mulți dăruitori de felul acesta, fie care în parcuri și grădini să-ți plăcă să și-o aleagă. Cum nu se găsește dăruitori de birouri populare de pildă, câte una în fie care mahală a Bucureștilor! Căci viața nu s'ar întoarce spre senina preocupare intelectuală, de la drumul cafenelei și al cârciumilor, unde înfloresc trândăvia și clevetirea! Ce paralel ar merge, odată cu înaintarea culturai, și creșterea cererii și bogăția ofertei, în operele intelectuale!

După cum, școala dă literaților mulți cercetători ai operilor lor literare, un mediu mai prielnic, tot așa un muzeu va da pictorilor și sculptorilor, cercetători mai asidui, judecători mai luminați și mai drepecți ai operilor lor. Se vor simți mai înțeleși, mai apreciați, deci cu un îndemn de muncă serioasă mai mult.

Muzeul d-lui Simu, nu-i numai o bogată colecție de tablouri, dar o operă arhitecturală de asemenea.

Dăm aci în scurt o citație din prefața catalogului scrisă de D-l. T. Cornel, unde găsim însemnate lămuriri în această privință.

«Realizarea unei colecțiuni artistice, după ani de muncă: de străduire și de emoțiuni, necesită o întrupare arhitecturală anumită. Dintre toate formele arhitectonice consacrate, cea mai nimerită în cazul colecțiunii strânse de A. Simu, se pareă aceia a unui templu elin, iar cea mai potrivită, mulțumită ritmului său intim și-a admirabilei sale clarități, aceia a templului Erechtheion, de pe Acropolis din Atena. Severitatea liniilor, și continuitatea simplă a conținutului, îl impuneau atențiunii fondatorului. Inșă în reproducerea din București, acest edificiu a primit adaose, cum sunt semi-coloanele de pe laturi, și rampele dinnaintea fațadelor, amintind pe acelea aflate la templul din Nimes cunoscut sub denumirea de *Maison Carré*. Ordinul este ionic. Caracterul, ca distribuție de coloane, amfiprostil. Interiorul a fost împărțit în cinci săli.»¹⁾

In sfârșit, Bucureștii au un loc mai mult, unde contemplativii se pot retrage să petreacă în liniște câte-va clipe de reculegere pur sufltească.....

Cine a avut plăcerea să asiste la deschiderea muzeului, nu va uita nici odată primirea ce le-a făcut'o tuturor, d-na și d-nul A. Simu, căroră li se cuvine fără rezervă, toată lauda și toată recunoștința noastră pentru opera lor pur culturală.

D. Nanu.

¹⁾ Colaboratoarea noastră „Astra” ne va împărtași, sperăm, din impresiile sale artistice într'un viitor articol asupra pânzelor mai însemnate.

N. Red.

ARTICOL DE PROCEDURĂ

Judecătoria eră lângă Dâmboviță, la întâlnirea a două drumuri. Când împricinații soseau mai de vreme, se tolăneau la soare lângă zidul alb și ascultau urletul apei, rostogolindu-se peste pietrele colțuroase.

Când se ridică soarele de câteva sulițe pe cer, judecătorul, om ca de patruzeci de ani, gras, cu bărbia lăsată peste gulerul moale de vară, cu ochii mici, purtând pe cap pălărie de pae cu margini late, intră pe poarta judecătoriai, trântind când și când în praf vârful bastonului nodoros.

Oamenii se dau la o parte din cale și cei culcați se sculau repede. Bătrâni cu plete cărunte, aduși martori pentru prescripție de peste două-trei sate, se sprijineau în coate, săltându-se dela pământ cu mișcări obosite. Nevestele umblate în judecăți arătau cu teamă spre omul venit, făcând semn celorlalte, șoptind cu mâna la gură și înfiorându-se ca în așteptarea unor mari întâmplări.

Unii împricinați se țineau de mână, uitându-se unul la altul și silindu-se să-și spună cuvântul hotărâtor pentru împăcare. Alții aveau fulgere în priviri, scrâșneau din dinți, își spuneau îndesat vorbe aspre și s'ar fi îngrămădit acolo la bătae, de n'ar fi fost teama omului de legi.

Aprodul începe strigarea proceselor. Oamenii își pregătesc în minte ce au să spună pentru apărare și pălăriile se ridică pe rând din cap la intrarea în sala de ședințe.

Cu ascultări de martori, cu povestirea neisprăvită a reclamanților a nevestelor date în judecată pentru ocări, cu interogatorii și iscălirea jurnalelor de amânare vremea a trecut pe nesimțite. Eră târziu acum, dar judecătorul, gândindu-se la ora mesei, zice, după o respirație grea, grefierului:

— Ia-l și p'asta, domnule grefier, fiindcă e cel din urmă!

Grefierul citește din dosar numele părților și aprodul scoțând capul pe ușe, strigă de răsună curtea:

— Neculae Nuțu Vasile...!

— Ana Neculae Nuțu Vasile...!

Intră un om cu înfățișarea blândă, cu figura slăbită, descheiat la gât, potrivit de înalt și uitându-se mai mult în pământ. Femeea, soția lui, după ce închide ușa, aruncă peste umăr o parte a ștergarului cu care eră îmbrobodită, potrivește copilul în brațe și rămâne uitându-se speriată spre masa judecătoriai, unde un Christ zugrăvit pe lemn vechiu simbolizează durerea cea din urmă.

După ce sfârșește dosarul, judecătorul se potrivește pe scaun și îndreptându-și ochii mici către femei zice cu glasul blând:

— Ce pretinzi d-ta, nevastă?

După o pauză, femeia începe, vorbind câteodată cu glasul în lacrimi :

— Pretinz, domnule judecător... uite ce pretinz. Că dacă n'am mai putut trăi cu d-lui mi-am luat și eu copilașul și m'am dus acasă la părinții cari m'au crescut. Avem și noi cuprinderea noastră, nu suntem așa după drumuri. De știam una ca asta, nu m'aș fi măritat, doamne ferește! La ce să zic, omul mi-a fost bun, dar nu eră el stăpân în casă. Soacră-mea abătea toată ziua cu gura pe mine. Dacă puneam solnița pe prită, unde se uită cruciș pe supt sprâncene.....

— «Acî e locul solniții ? Nu te-ai mai învățat, toanto ? Pe policioară țî-am spus s'o pui!

În ziua ailantă o puneam pe policioară..... iar foc și pârjol. Uite așa am dus-o unsprezece luni și acum am venit la judecată să-mi dea zestrea îndărăt și vreau să ne despărțim în formă, ca să mă știu și eu stăpână pe capul meu.

În vremea această omul își mai freacă mâinile, sprijinind pălăria la subțioară, își potrivește cămașa și se mai uită pe fereastră la dealu cu fagii revărsați până în marginea Dâmboviții. Când și când îl încearcă un oftat și parcă i-ar veni să plângă, bărbat în toată firea.

Judecătorul ascultă și se înduioșază. Sufletul lui de flăcău bătrân cu inima deschisă simte nevoia să facă un bine în ziua aceia, să nu lase dărăpănării o casă abia începută. În povestirea dureroasă a femeii; de țară, el vede întreaga dramă a multor căsnicii; înțelege că nevasta ține încă la soțul său și are un plan de împăcare.

Suspendă ședința, face semn oamenilor să aștepte și trimete aprodul înainte la cârciumarul care pregăteă mâncarea. Supt mărul din fundul grădinii cârciumăreasa mai pune încă două tocâmuri și se uită mirată la sătenii cari veneau cu judecătorul. Tot cu aceiaș figură așază și câteva sticle de vin și borvis în găleata cu gheață, iar aprodul, neștiind ce să creadă, rămâne uluit și așteaptă ordine la o parte, uitându-se așa într'aiurea.

Oamenii au mâncat sfiții la început, dar după un pahar de vin au mai pierdut din stângăcie. Judecătorul, cu planul lui, aduce vorba de proces.

— Ce zici, nevastă, fiind numai tu cu el, ai puteă trăi cu bărbatul în casă?

— De, domnule judecător...! Numai cu el aș puteă, că dacă nu-mi eră drag, nu-l luam.

Părăndu-i-se că a spus prea mult, femeia trase pușin ștergarul peste față.

— Tu, Vasile, ce zici?

— Și eu, răspunde omul, dar... acu stau cu mama.

Femea intervine repede :

— Cu mama, moartă-tăiată, nu mai stau la un loc!

— Atunci...! exclamă omul gânditor.

— Atunci, urmează repede femea îndreptându-se către omul legii, să-mi dea zestrea înapoi, domnule judecător:

Judecătorul toarnă oaspeților vin, gustă din pahar și rămâne puțin pe gânduri:

— Judecata o să fie așa: el o să-ți întoarcă zestrea și așa trebuie să-i dai copilul. E băiat nu? Așa scrie la carte: băiatul cade sub îngrijirea bărbatului.

La acestea femeia nu poate răspunde deodată și ca în clipa cea din urmă, îi trece prin minte toată viața ei de până atunci. Fecioria sburdalnică de prin livezile de fân, întâlnirile rezezi la fântâna satului, când se cobora peste sufletele poezia înserării; nunta la Rusalii, când primăvara își poartă miresele pe adieri calde; cele dintâi luni din noua viață și apoi copilul, băețelul de doi ani în care se încheia toată tinerețea și prin ochii cărui mama vede luminoasă cărarea viitorului. Să se despartă de odorul ei...? Aceasta era peste putință!

Judecătorul înțelege gândul care muncește inima tânără a sătenții și după ce toarnă vin prin pahare, rupe tăcerea.

— Altă scăpare nu e, nevastă! Sau te duci să trăești mai departe cu bărbatul, sau dai copilul...

— Nu-l dau, domnule judecător! și ochii femeii jucau în lacrimi.

Neculae se uită înduioșat când la nevastă, când la omul de lege în fața căruia tremură până mai adineauii. După o pauză se apleacă puțin peste scaun, nevasta îl privește pe furis și simte nevoia să plângă lacrimile bucuriei. Sufletele lor s'au împăcat acum.

Judecătorul se scoală în picioare :

— Bărbate, sărută-ți nevasta și vedeți-vă de treabă!

Neculae, rușinos ca în ziua logodnei, dar roșu la față de vinul bun, sărută obrazul tovarășei lui și aplecă apoi gura spre copil, legătura veșnică a vieții lor.

Judecătorul, cu inima plină de bucurie, a mai băut un pahar de vin și spune aprodului să aducă dosarul.

Știe acum ce hotărâre o să dea. Inchide pricina, că părțile s'au împăcat, iscălește și... atât.

Legea cere, nu e vorbă, ca hotărârea să se pronunțe în sala de ședințe, dar, pentru cea mai dreaptă judecare, oricare loc e bun, așa ar spune procedura. Și pe urmă, n'o să știe nimeni.

Aprodul aduce dosarul și călimara cu tocul înăuntru. Judecătorul se așează la masă, scrie câteva rânduri și se uită să ia nisip de jos

să usuce cerneala, când vede pe grefier venind în fugă printre pruni și dând iute crăcile la o parte, să nu-l izbiască în ochi.

Omul se oprește scurt și spune cu glasul înecat, par'că ar fi anunțat o nenorocire.

— Domnule judecător, a venit d. i...

— Cine?

— ... d. inspector!

Judecătorul a simțit un fior, deodată; dar avea conștiința împăcată, că el ascultă din fir până în ață povestea întâmplărilor de nimic și judecă pricinile mari și mici cu aceeași băgare de seamă. Pentru aceasta își așteptă șefii ca omul care și-a făcut totdeauna întreaga datorie, dar... tot a simțit ceva rece, o șopârlă lipită de șira spinării.

La poarta grădinii apare inspectorul, un om înalt, uscățiv, cu barbișon și purtând un singur ochelar la ochiul drept; cu uitătura piezișe din această cauză, încât nu știai de te privește drept în ochi, sau se uită în altă parte.

Se spune că sunt răi oamenii cari n'au privirea dreaptă.

— Vorbesc d-lui judecător, mi se pare, zice el închizând un ochiu.

— Da, domnule! Și eu d-lui inspector.

— Cum merge judecătoria? întrebă inspectorul îndreptându monoclul către el. Aștia cine sunt?

— Impricinați, răspunde liniștit judecătorul. I-am împăcat și te mai semnau hotărîrea în dosar.

— Hm, face inspectorul; apoi urmează bătându-și ghețele cu nuiaua de trestie:» Condica de procedură pare că nu îngăduie să se judece procesele la cărciumă, domnule judecător. Aceasta constituie o gravă abatere. Se vede că cunoașteți articolul de procedură.

— Da, domnule inspector, dar...

— Nici un dar. Nouă ne e d'ajuns să constatăm faptele. Atât deocamdată.

Bărbișonul se mișcă des, monoclul abia se ține în orbită și nuiaua continuă manevra pe carâmbulghetrelor. Inspectorul n'are timp să mai asculte deslușiri, pentru că automobilul așteaptă în drum, sub presiune. Se pregătește de plecare și închee, svârîind cuvinte ca o amenințare.

— Grav, da, foarte grav, foarte....!

Atât a fost inspecția și un nor de praf s'a ridicat în urma roatelor de cauciuc.

Cei doi impricinați și-au luat ziua bună, purtând acum bărbatul copilul în brațe.

Judecătorul și-a umplut încă odată paharul cu vin rece. Eră vesel că făcuse o faptă bună, dar îi venea și să se teamă de apucăturile ciudate ale unor șefii.

A doua zi i-a venit telegrafic ordin de permutare. N'a mai intrat în ședință și și-a strâns lucrurile.

Când a trecut pentru ultima dată pe uliță, în poștalionul încărcat de bagaje, oamenii s'au descoperit, copiii au încetat jocurile, fetele venind dela fântână au pus o clipă donițele la pământ, nevestele au dus mâna strașină la ochi și nu le venea să creadă.

În salutul de rămas bun, satul arată părerea de rău pentru o inimă de aur.

I. Boteni.

Paris, Mai 1910

UN CÂNTEC

L.

*De multă vreme îngănăm un cântec,
Pe cât de drag, pe-atâta de frumos,
Și neștiindu-i decât începutul
Nu ne gândeam la ce-o urmă apoi:
Eră destul, că ne simțeam noi doi
Așa de apropiați prin gând și fire.*

*De ce ne-a fost dat oare să cunoaștem
Sfârșitul trist!, acel banal refren
Al despărțirei, ce se scaldă'n lacrimi,
În vorbe mari și goale d'nețeles,
Cu care cântăreții au cules
Fățarnice regrete și suspine.*

*O! eu mi vreau, ascultă-mi rugăciunea,
Să-ți turbur mintea, ci tu uită tot,
Și potrivirea noastră trecătoare,
Și cântecul atât de 'mpătîmat,
Pe care-atât de des l'am îngănat,
Cu inima, cu sufletul, cu trupul.*

*Acea neasemănată melodie
Să n'o mai cânti la fel tu nimănuu,
Să-i schimbi și tonul, și să-i schimbi măsura,
Duiioasele motive vor fi reci,
Iar când uitată fi-va pentru veci,
Imi va rămâne'n minte numai mie.*

*Doar eu voi ști că s'a cântat odată,
Doar eu din noapte voi putea s'o chem
Ca să mi infioreze iarăși gândul!*

*E totuși trist, că azi mă simt înfrânt,
De glasul trăgănat al unui cânt
Ce mi ține loc de ură și iubire.*

N. Budurescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRONICA LITERARĂ

Cu începere din numărul viitor, d-l Em. Gârleanu, cunoscutul și talentatul nostru povestitor ne-a făgăduit prețioasa sa colaborare.

Din «Cid» în această traducere a d-lui G. Gârleanu, au apărut Act. I și al II-lea în aște reviste. În numerile noastre viitoare vom da urmarea.

Ultimul număr din «Viața Românească» ne aduce o prea frumoasă traducere după Victor Hugo a colaboratorului nostru D. Nanu.

Academia Română a ales ca membru activ la secția istorică pe D-l N. Iorga și pe D-l A. Lăpădatu, membru corespondent.

În curând o să se publice un caet-manuscris al lui Balzac. Aci se găesc în-

dicațiuni privitoare la înțelesul deos telor romane. Această frază scrisă prima pagină a caetului a dat naș zice Jacques Crepet, întregului ciclu *Comédie humaine*: Povestea vieții i om este povestea omenirii după cum vestea unei societăți este povestea turora.

La Paris a murit Jules Renard a rul minunatelor schițe «Histoires r relles» și diuosul povestitor al nec rilor bietului *Poil de Carotte*. Fr pierde pe unul din cei mai de se scriitori contemporani care deși lipsi imaginație și concepții superioare, înzestrat cu mult spirit de observaț cu mult simț al realității. Opera lui un amestec de umor și de durere

nească; mulți l-au privit ca pe un clasic apropiindu-l când de Lafontaine, când de Courteline.

Iată o statistică făcută cu privire la cărțile apărute în 1909. În Anglia: 10.725. În America: 10.901. În Franța: 11.000.mania 12.000. — La noi?

New-York se va juca în stagiunea 2 o dramă postumă a lui Mark-

Ea e scrisă în colaborarea scrii-dramatic Sydney Rosenfeld și e tă: Sfârșitul lumii.

tie că un american Samuel Eberly scrisese că Chantecler este inspi-tr'o lucrare a lui anterioară. Ace-rician, acum câțiva ani revendică :atea lui Cyrano.

devar înrudirea celor două piese are. Se zice că și intriga și si-și caracterele au o ciudată ase-; mai mult chiar, celebra scenă a lui s'ar potrivi în cele mai mici te. Nu știm până unde merge a-în această ciudată învinuire de Rostand ar putea răspunde cu ivânt prin versurile lui, din Chan-ând mierloiul face pe cocoșul ar-

Ça y est. C'est un coq.
și altul îi răspunde:

Moins le cocorico!

Acest «cocorico» trebuie să-i lipsească americanului, care de bună seamă n'a vrut să piardă prilejul de a-și face pu-țină reclamă... americană.

La Revue des Deux-Monde (15 Mai 1910) *Gabriel Hanotaux* începe un stu-diu interesant despre Jeanne D'Arc. *Louis Delzons* continuă cu romanul său *Le Meilleur Amour*, care pare să devină foarte interesant, analiza caracterelor re-levă un romancier de forță.

Despre pictorul *Millet* scrie *Sizeranne* descriind cu câtă grijă urmăreau părinții lui această aventură, căci pe vremea a-acea pictura nu producea nimic și pă-rinții erau nenorociți, când copiii a-deau dovadă de talent și-și alegeau o asifel de carieră. Acelaș lucru s'a peirecut și cu Corot.

Victor Giraud arată optimismul din filosofia lui E. M. de Vogüé, un optimism ce se răsfrânge și asupra ideilor sale politice și sociale.

În cronică străină Wyzewa dă câte-vă deslușiri despre manuscrisul lui Goethe găsit acum cât-vă timp de un profesor german și care constituie o primă ver-siune a romanului Wilhelm Meister.

CORESPONDENȚA PARTICULARĂ

— Mulțumiri călduroase... Dar nici cel puțin o lămurire pentru care sunime tât de delicată atenție? În vremurile astea barbare, e în adevăr o curată în prieten necunoscut.

voi să smulg anonimatul, — dar un cuvânt de lămurire măcar!

Lahovary 7 —

a : Str. Vântului 12. — Administrația : Str. Transilvaniei 13.

stabiliment de Arte Grafice G. IONESCU, București, Str. Academiei 30.